

Katedra trestního práva

Posudek konzultanta na rigorózní práci Mgr. Aleše Pokorného „Aktuální problémy dokazování se zaměřením na znaleckou činnost“

Předložená rigorózní práce obsahu 107 stran textu a je přehledně a logicky členěna do úvodu, sedmi kapitol a závěru. Vnější úprava práce je velmi pěkná. Práce je doplněna ilustrativními přílohami. Okruh použité literatury je poměrně obsáhlý a rozhodně přiměřený zvolenému tématu. Po formální stránce splňuje předložená práce všechny požadavky na ni kladené.

Autor si za téma své práce zvolil problematiku netradiční a současně poměrně složitou a obtížnou, která reaguje na aktuální problémy praxe trestního řízení.

Po stručném úvodu, ve kterém autor charakterizuje cíl a zaměření své práce, se nejprve věnuje obecným otázkám dokazování. Správně je zde za klíčovou otázku považován pojem skutku, jeho objasnění a rozhodnutí o něm, a tedy i otázku předmětu a rozsahu dokazování. V této souvislosti se autor záslužně věnuje rovněž vztahu dokazování v přípravném řízení a v řízení před soudem, který doznal v posledních letech významné změny, a dále poněkud sporné problematice vyhledávání důkazů obhajobou. Autorovy závěry jsou správné. Kladně třeba hodnotit rovněž to, že se autor nevyhýbá ani složité a místy sporné problematice nezákonných důkazů a s tím související otázce tzv. plodů otráveného stromu. S jím vyslovenými názory třeba souhlasit.

Jádrem práce je druhá část, věnovaná meritorně znaleckému posudku. Velmi podrobně a pečlivě je zpracována zejména kapitola o procesu znaleckého zkoumání. Záslužně se v této souvislosti autor věnuje vynutitelnosti tzv. identifikačních úkonů a jejímu vztahu k zákazu sebeobviňování. Souhlasit lze s autorem v tom, že rozhodující pro další postup bude jednak invazivní či neinvazivní forma úkonu a dále zda úkon vyžaduje strpění či aktivitu osoby, resp. že současná právní úprava a praxe orgánů přípravného řízení není v rozporu s mezinárodními závazky. Autor má nesporně pravdu, že i obhajoba má možnost nechat vypracovat znalecký posudek, nicméně je otázkou, nakolik jsou orgány přípravného řízení ochotny s takto zvoleným znalcem spolupracovat a poskytnout mu podklady pro jeho posudek. Zajímavým doplňkem této části práce je partie o problematice pachové identifikace, která je mimořádně složitá a sporná. Souhlasit třeba s názorem, že jak odběr, tak vlastní srovnání pachových stop je třeba pečlivě zadokumentovat a umožnit obhajobě účast při takovém úkonu. Výslovná právní úprava ovšem citelně chybí.

V závěru své práce autor stručně a výstižně shrnuje poznatky, ke kterým ve své práci dospěl a předkládá i některé náměty de lege ferenda (účast nezúčastněné osoby při překonávání odporu proti neinvazivnímu úkonu, „propojení“ identifikačních úkonů v trestním řádu a v zákonu o Policii ČR aj.), se kterými lze rozhodně souhlasit.

Celkově lze předloženou rigorózní práci hodnotit jako velmi zdařilou. Autor prokázal hlubokou znalost zvolené problematiky, včetně teoretických i praktických problémů, jakož i dosavadního literárního zpracování a odraz v judikatuře i v nálezch Ústavního soudu ČR. Práce je zpracována velmi pečlivě a svědomitě se snahou postihnout všechny aspekty zkoumané problematiky. Autor rozhodně prokázal způsobilost samostatné odborné tvůrčí práce. Předložená rigorózní práce po formální i po obsahové stránce splňuje požadavky na ni kladené a je způsobilým podkladem pro ústní obhajobu.

Při ústní obhajobě své práce by se autor mohla vyjádřit k otázce, zda zpracovatele odborného vyjádření lze v hlavním líčení vyslechnout k odstranění rozporů, nejasností nebo mezer v jím podaném vyjádření.

Doporučuji, aby po úspěšné obhajobě práce a úspěšné ústní zkoušce byl Mgr. Aleši Pokornému udělen titul doktora práv.

V Praze dne 2.2.2010

JUDr. Rudolf Vokoun, CSc.
konzultant